

L'IGNORANCIA

REVISTA CRÓNICA

ORGA Y XEREMIES DE VARIES SOCIETATS DE MALLORQUINS.

A Palma, cada número.....	0'05	cèn.ª pta.
A domicili. Es trimestre.....	0'65	»
Un any.....	2'60	»
Per dotzenes.....	0'45	»
Núm.ª atrassats des 2.ª tom...	0'06	»
Id. id. des 1.ª tom...	0'07	»

SONARÁ GADA DISSAPTE COM HA SONAT FINS ARA
SI TÉ VENT Á SA FLAUTA.

ADMINISTRACIÓ: CADENA DE CORT, N.º 11.

Fóra Palma. Dins Mallorca.	3 mesos....	0'85
	1 any.....	3'25
Dins España...	3 mesos....	1'00
	1 any.....	3'50
A Ultramar y s'Estrangé...	3 mesos....	1'00
	1 any.....	5'50

S' ATLOT DE BARCA.

(CONTINUACIÓ.)

II.

Succehí qu' un viatge, d'anada ten-gueren molt de mal temps de xalòch; y p'els mariners, ja se sap qu'aquest vent es el mes dolent de tots, com heu sòlen espressá amb aquell adagi que diu: «Xalòch; ni molt, ni poch;» perque saben qu'encara qu'aquest vent no tenga dins s'estiu, fòrsa abastament per axecá gròs-ses ones, no deixa d'essè un oratge cal-ent, hòmit, y carregat de miasmes, que sòlen ocasioná malalties à tothom per molt sana que sia la mar.

Com deya, ydò, reyná molt de xalòch, y fòrt; y es patró, ja sia de s' homitat des vent, ja sia de ses bañadures que va aplegá, ó de ses serenes y rohades que va ampará per s'interés de salvá l'esti-ba y els nòlits de la barca, caygué ma-lalt; y à n'els poch dies romangué bal-dat de dolor reumátich dins el séu tras-pontí de bordo, sense poderse valè de cap part del séu còs, ni mòure tan sòls els brassos ni ses cames.

Al entretant sa barca arribá à Malta. Es patró de papers s'hagué de cuydá d'acomodá es viatge lo milló que va se-bre; els mariners à la part s'hagueren d'entreteni tots solets en dú à terra es séu carregament, y s'atlot de barca men-trestant feya d'enfermé à n'el patró Ventura.

—Vamos, patró: (li deya). Preniu aquesta pildoreta qu' ha ordenada es metge.

—Dassa.... ¡ay! ¡ay....! (esclamava el pobre baldat quant se girava.)

—Vamos, patró Ventura: beveu ara aquest glopel de bròu.

—Dultèn. ¡Com-es-verla-llissa!... Dul-tèn depressa. ¡Ahont me vens ara amb so bròu! ¡No saps que no tench ganas de beure res!

—Tocau; feys un esfor. ¡Sabeu qu'es de hò! Ell el poden tayá amb una gui-naveta.

—No'm vengues amb lletanies. No'm

dugues res per amor de Deu y de sa Mare.

—Pero, patró...

—No hey ha peròns que valgan... No m'enfadis mes, que jo estich que no puch dí pruna.... Jo no sé que 'm faria quant veitx que no 'm pòt passá res per sa gargamella.

—Tocau, patró. No es més qu' aques-ta escudellinèua.

—¡Jesus! ¡Matginet! ¡Y qu'ets de pesat!

—Tot serán dues xuclades.... Ja 'u veys.... ¡Ell es p'es vostro bé!

—¡Tot sia per amor de Deu! Dassèl... Jo heu provaré... ¡ay!... arrambèm sa escudella devés sa boca, y cuydèt de no tirarlèm demunt.

Y jamegant, jamegant, el patró Ven-tura, aydat d' En Matginet, bevia aque-lla prèsa de brou à fòrsa de glopets, lla-ments y males cares.

—¡Ay, Matginet! (deya el patró des-prés, cansat y alenat depressa.) Jo ja l' he féta com En Parreta. Ja me tròb à ses portes de la mort. Aviat seré mes enllá de ses Quatre Campanes. (1)

—Deixau fé, patró Ventura. Qui ha fèt 'vuy farà demá. Ara vé es bon temps; y el señó Metge deya suara à n'es Nos-tramo, que jo heu he sentit, que prest podreu prendre qualche corteret de gal-lina.

—¿Gallina? ¿Y tu veus qu' es brou s'atura à sa neunella y no 'l puch en-golí?

—Quant es metge heu diu...

—Riutè d'els metges, y no metges. Jo lo que veitx es que ja estich desmen-jat del tot; y que ja no hey ha mes homo. Ses barres s' han assegudes, y de mala manera. Com vòls tu que pugá jo tastar sa carn, maldament sia bálсам de pa-loma.

—Pero axò es avuy. Ja veureu demá.

Y l' ondemá tornava En Matginet à fé passá pena à n' el patró perque rohegás un bossí de pitet de pollastre; y aquell pobre homo, mastega que mastega, de

(1) Ses Quatre Campanes. Nòm que se dona à un creuhè de camins à causa d'algunes hidries en forma de campana que l' adornan y qu' está situat anant desde Palma al Cementèri.

una part de barram à s'altre, l' escopía à la fi, y amb un ¡ay! dolorós y ses llá-grimes à n' els uys, esclamava:

—¡Ay, Matginet! D'aquesta m' enter-rareu à Son Tritlo de La Valleta. (1)

—Pero, veys patró: no siau beneyt, (deya s'atlot.) Si me diguesseu vos qui-na cosa vos agradaría més per menjá, jo em posaría ses cames al coll per aná tolduna à durlavós.

—¡Si no tench talent de res!

—Pensaubí una miqueta... Veyau que menjariau.

—«Tornamhí, Tonina, que hò m' ha sabut.» T' he dit que no-res.

—Y... ¿res, res, tastariau?

—¿Qu'ets sord, ó el fas? ¿Com vòls que t' ho diga més clá?... No-res he dit, y no recapitoles més.

—Callau; que també he sentit qu' es metge deya que sería hò que beguessue una mica de ví ranci.

—¿Ví, per mí? ¿Que ja no t' en recòr-des que som aygoder?

—Ja estám ben posats.

—Ara, si, que parles com un angel. Tens rahó qu' hey estám ben posats. ¡Ja no m' en mancava altre!

—¡Si fossem en temps de magranes!.. Una vegada à ma-mare li va aná pròu bé es menjarnè un poch per recobrá sa gana. Y estava més desmenjada que vos. Jo heu sé ben cèrt.

—Mira. Has anomenada ara una fruy-ta, que... no sé... Com que me pareisca qu' en menjaria un parey de grans.

Y En Matginet aquell dia cercava ma-granes com un desesperat per dins tota Malta; pero debades corria, no n' era es temps y perdia ses passes.

Un altre dia duya à n' el patró un ser-vellet ó uns señalets frits amb sahim, pero es seu desmenjament era de lo més alt de punt y res li passava, res li sen-tava bé; y anava el pobre *còp-piu, còp-piu*, fontguentsè per graus de cada dia, com una candela que crema cap avall; per més que comensás à mòure qualche cama y à girarsè totsol à dins es llit, à fòrsa de jamechs y de flastomies gruxa-

(1) Son Tritlo. Nòm que se dona vulgarment al Cementèri de Palma.

des que li escapavan desiara, arranca-
des p'el viu dolor que sentia, ó p'es
cansament de sa malaltia, ó p'es mal
humor de veurersé allargat dins es pellet
de sa barca, lluny de sa dona y de ses
fifes fadrines.

Un dia digué à s' atlot:

—Matginet: ¿Sabs que 'm sembla que
menjaría si fossem à Mallorca?

—¿Que menjaríau, patró? (li demaná
tot alegre el seu infèrmé, al veure que
sortia d'èll.)

—¿Que menjaría! Tu may t'ho pen-
sarás. ¿A que va que no heu endevinas
ni amb deù pichs?

—Menjaríau... menjaríau... ¿Una pera
confitada? ¿Una coca de torrons?

—No.

—Ja 'u sé. ¿Un tròs d'ensaymada amb
tayades de sobrassada?

—Tampoch.

—¿Caragòls?

—Manco.

—Ara, si, qu'heu sé. ¿Una panada?

—Deixahó aná. No 't canses; tan ma-
teix, no heu acertaríes may. Sápigues
que lo que crech que menjaría, si en
tengués, sería... un congret de Sant Ge-
roni.

En Matginet no va sebre que contes-
tarli. Se recordava d'els trabays qu' ha-
via passat sa mare per lograné un quèrn
aquella vegada qu'estigué desmenjada;
y romangué mut.

Aquests congrets, si no heu sabeu,
son una casta de pastes molt fines y
molt facils d'engolir que fan à Mallorca
ses monges de Sant Geroni, y casi tots
los se menjan els malalts. Tenen tanta
pressa que ses pòbres monges no s'hi
veuen ses mans à ferne. Tants trèts des
forn; tants despatxats. Y en lloch pus-
ne fan ni n' venen, perque solament
elles saben sa recepta de sa séua com-
postura.

—Debades els fornés han provat de fé
congrets com aquells. Debades heu han
provat també ses altres monges. Tots
surtan tirosos y no arriban de molt à
n'els que fan ses benehides mans de
aquelles relligioses. Allò es una espe-
cialitat que sols elles saben compòndre
y ningú pus. Els séus congrets son tan
fins que ses dents no los troban dins sa
boca, ni sa gargamella se 'n tèm quant
passan; y muyats amb aygo, ó milló
amb ví ranci; son un aliment hò de pahí
p'es ventrey de tothom; y de molta
fòrsa p'es d'un malalt qu'estiga des-
mentjat. Per dirhó amb una paraula, un
congret de Sant Geroni es capás de fé
ressucità un mort.

(Se continuarà.)

PEP D' AUBEÑA.

LA GASTEDAT.

—Oh virtut angelical,
Qu' ets d' hermosa, qu' ets de pura!!
Pareix un mar de dulçura;
Ton atractiu no té igual.

Els esperits de la llum
Quant te veuen tan hermosa,
Còm d' una flòr olorosa
Cerquen sempre ton perfum.

Els honors mes elevats
Y las riqueses cercades:
¿Que son amb tú comparades
Mes que tristes mesquindats?

L' hòmo que te posseyeix,
Guardantè qual rich tresòr,
Li trasformes tant el còr,
Qu' en son semblant se coneix.

Simbolisa el téu candor
L' auba pura d' el matí;
L' assucena y el jasmí,
Y el lliiri plè de blancor.

S' estel de la matinada
Quant tremola lluminós,
Es el simbol mes hermós
De ta brillantès sagrada.

Si aquest may però sa claró
Quant ha sortit dins l' aubada,
Ni dins espèssa boyrada
Qué pareix vòl taparló.

Axí tu, hermosa virtut,
Sempre brillas generosa;
Passetjantè gloriosa
Per dins un mon corromput.

Tu obligas à n' el malvat
(A pesar séu tal vegada)
A ser per ell respectada.
Sens tenirte voluntat.

—Oh, virtut angelical,
Qu' ets d' hermosa, qu' ets de pura;
Tu ets la prenda mes segura,
Del paradís celestial!!

MESTRE GRINOS.

SA PÈSTA.

Ses males nòves aviat se saben, per
lo mateix, supòs que tots ja sabeu à
l' hora d' ara qu' es *còlera* es dins Fransa
y que va amb augment. Si es esporádich
ó si es asiàtich; si l' hey han duyt de la
Xina ó si es nat dins Toló mateix, res
hem mesté sebre de tot axò, sino que 'l
tenim pròp y qu' es hò de dú ferm; per

lo mateix no trobam gens de mes tot
quant fan ses Autoridats per evità que
el mos dugan.

Han posat corantena à tothom que vé
de per allà. Ben fet. Jo 'n posaría à n' es
partes telegráfichs y tot, que no mos
diuen mes que lo que vòlen que sapi-
guèm.

Ojalá en posassen à moltes coses do-
lentes que deixám passá. Els que mos
govènan encara no 'n saben bé, perque
per una part empran molt de rigó y pe
s' altre tanta deixadès que tothom fa lo
que vòl.

Tots els corrèus mos duen una parti-
da de papés sense pintá y pintats, qu' es-
tán plens de guinavetades y tiros y des-
tralades, y altres casta de crims y asse-
sinats. Es un vertadé *còlera* pe 's nostro
enteniment. Un *còlera* que perque sia
mes contagiós el passetjan per tots es
carrers. Y aquests papés passen y cir-
culan y ningú los diu res, maldament
sa séua pèsta s' estenga depressa per tot.

Dins aquest mes passat hey ha hagut
dins Palma una mala fi de cassos fulmi-
nants y sense cura; y el present mes,
en bon primeret dia, comensaren els
casos de *còlera robátich* amb un fet es-
pantós que may may havia succehit per
Mallorca, com es el de fé tròssos un
homo després de mort. Ja heu crech,
pòsan aquests papés en mans de gent
que no té educació y que té males en-
trañes ferm; lletgeix qu' à Málaga han
fet axò, y à Madrid allò, y à Barcelona
axò altre; tot mòrts, desgracies y desas-
tres; si no sap lletgi heu veu pintat,
perque s' en fassa més es carrech; y
pensa totduna que Mallorca no ha d' essè
menos que ses altres poblacions y fa lo
que veu fé perqu' es mal ecsemples es hò
de prendre. Mos gordám bé de sa pèsta
des còs, pero d' aquesta altre *còlera* de
s' enteniment, d' aquesta febre amarilla
de monedes grògues, d' aquest bubó que
mos robeja es cò, d' aquesta pigola que
mos amaga sa vergoña de sa cara, no
importa que mos ne gordèm.

Y sa pèsta s' estén per tot y de cada
dia es país se despobla de sa gent antiga
y de bona fè y ja per hontsevuya s' hi
tròban ben pòchs *homos* y ben pòques
dònes.

Mallorca se va tornant un desèrt.

Voltros que governau, posau en co-
rantena també tots aquests paperutxos
qu' escitan ses passions més innobles de
s' homo, abans de qu' es mal prenga més
rèl y se fassa endèmich del tot.

Es *còlera* no es tan temible, perque
allà ahont entra hey fa un bé; puis s' en
du sa gent malalta y degenerada que no
pòt may posá nèscia bona dins el mon;
quant aquests papés que mos duan fan
tot lo contrari perque atacan sa part
hòna de sa societat per corromprella
més depressa.

Axò es la veritat. Preniu per allà hont
voldreu.

POQUET Y CLARET.

CÈRT EMBUY.

Quant de pau amb tú gosava
N'era allò estar à n' el Cèl;
Nòu Paradís me semblava,
L' amor nòstro que somiava
Hermosa lluna de mèl.

Ara que lluny de tú som,
Molt poch fa n' he sabut nòves
Qu' aquell temps ha donat tom;
Y en que fos mes alt que som
Per tú, que tant baix me tròbes.

Però encara, idol aymat,
Que 'm diguesses sòls voldria;
¿Que 's pòt havè en tú trobat
Quant un pòbre y trist soldat
Ta bellesa desprecia?

Tal passió qu' à l' home céga
N' es l' amor à còp de vista,
Que les voltes que jamega
N' es per fer una conquista.

Mentrestant la jove ingrata
De los séus jamechs es riu;
Y sense cor se sonriu

Quant à l' home veu que mata.

Mes si axò tú també 't creyes
Dech dirte, ma nina bella:
Que jamay amb mí feu mella
La passió que tú en mi veyes.

(TRADUCCIÓ D' EN CANO.)

Quant ayment me divertires
Amb constancia y pur ardor,
Amb pròva de fé y d' amor
Lo teu còr ja m' oferires.

Ara mes fret que la neu,
La prenda 't torn enviar;
Jas; ¿perque vull jo guardar
Tan ingrat còr com el teu?

JUAN MESTRE Y MESTRE.

XEREMIADES.

D' avuy à vuyt dies es sa peregrinació
à Lluch, que va à ma d' essè un fet no-
tabilíssim. ¿Y axò no té res d' estrañy
tractantse d' una imatge de la Mare de
Deu qu' ha estat sempre considerada
com à sa mes antiga tal vòlta y com à sa
mes principal y miraculosa de ses mol-
tes imatges ó invocacions amb qu' es
reverenciada la Vèrge Santíssima dins
Mallorca, qu' es sa terra verdadera de
María. Sa tradició heu confirma, y qual-
sevol navegant heu pòt coneixe de deù
llegos enfora, perque dificilment se tro-
barà un punt al voltant de Mallorca des-
de el qual no se vèja demunt un elevat
puitx una ó més iglesies ó ermites de-
dicades à la Vèrge María.

Tota sa costa de llevant veu ses her-
mites del Puitx de Pollensa, la Victoria
y Bellèm; sa costa de Mitjorn està guar-
dada per ses de Bonañy, Sant Salvadó,
la Consolació, Gracia y Cura; sa de Po-
nent està custodiada pe sa de Portals y
altres; y sa de tramuntana està domina-
da pe ses muntanes de Lluch, encara

que no es vèja es Santuari de la Vèrge.

Per axò proposava L' IGNORANCIA
l' any passat s' inauguració d' una esta-
tua colosal de la Vèrge de Lluch à una
d' aqueixes muntanes, cosa molt admesa
à s' estrañé, y que seria un digne obsè-
qui fet à la Patrona de Mallorca y à sa
devoció que li tenen els mallorquins.

*
**

Ara es hora de que tots els Batles fas-
san s' obligació per evitá que tenguem
còlera sia epidèmich sia esporádich.
Dins totes ses viles hey ha assolls de
porchs y brutó en gran. ¿Qui no coneix
sa pestilent oló que fan aquests assolls
dins totes ses viles? Per fora vila hey ha
també sa costum de tenirhi basses per-
que s' hi vajan à bolcá y totes les obrin
y tenen à sa vorera d' els camins perque
s' aygo de sa carretera hey vaja y hey
duga es fems d' es bestia que 'n passa.
També aquestes basses son centros de
putrefacció.

Es famés y ses estables son també de-
pendèncis que se tenen pròp de ses ca-
ses y sense gens de vigilancia ni ne-
tedad.

En fi seria un may acabá si hagues-
sem de dí lo molt qu' hey ha que fé amb
aquest ram.

Qu' els señós Batles tengan presents
ses nostres indicacions maldement que
alguns d' ells, (dins qualque vileta que
sabèm), sian porqués y se cuydin mes
d' els séus porchs que de sa casa de la
vila.

*
**

Recomanám à n' es Batle de Ciutat
un recó brut qu' hey ha en es carré de
Odon Colon ahont els veynats hey tiran
sa llexivada y aygos brutes que tenen, y
axò heu fan ara de bell de dia y quant
mes persones decents en passan per allá.

*
**

També li recomanám aquella filera de
clots fets pe ses potades des cavalls des
carrilés qu' hey ha devora s' hort del
Rey; clots que sòlen está sempre plens
d' aygos de bones clós fabricades dins
ses perfumeries de ses panxes d' es ca-
vallés, y que forman ses delicies de ses
moltes señoretas que per allá en passan
à tota hora.

*
**

Algunes señoretas se queixan de que
per elles encara no es s' estiu y tenen
rahó de sòbres perque no pòden obrí es
balcons ni ses finestres sense tení qui
les mir y escudriñ dins ca-séua, desde
un punt que les domina, per mèdi de
gemelos ó trompes de mirá lluny.

Y no creguen que sian atlots, y que
axò puga passá per atlotada, perqu' els
qui passan el temps amb tan innocent
diversió tenen ja molt de pel pe sa cara.

¡Oh, benehides persianes per qui les
té à sa séua disposició!

COVERBOS.

Se conta qu' à un poblet de Mallorca
una vegada tengueren noticia del señó
Governadó de sa Provincia que dins
pochs dies hey aniria à ferlos una visi-
ta. El señó Batle y Ajuntament com
eran un poch curtets de gambals, resol-
gueren aná à consultá es cas à un saba-
té *remendon* que vivia en aquella vileta;
y com havia servit en temps de sa
guerra de s' Independència sabia es mo-
do y manera de rèbre els personatjes
d' *alto-rango*. Consultat que fonch, re-
solgueren qu' ell daria es cap devant
servint com à *Mestre de cerimonies*; y
que tots els demés, (es dí, el señor Batle
y compañía,) farían puntualment, tot lo
que veurían fé à aquest que los servia
d' *introductó*.

Vengué es dia que 'l señó Governadó
s' hi entregá; y posá à ca un amich séu
molt rich qu' habitava à aquella vila. En
seguida (ja 'u crech) hauriau vist tota
aquella corporació en massa presidida
per l' Alcalde; y devant de tots, es saba-
té; qu' anavan à ferli visita.

Arribats que foren, es sabaaté entrá
devant y tots el se miravan relligiosa-
ment y sense pipelletjá per fé lo qu' ell
faria en aquells moments.

Quant el *señor remendon* posá peu
dins sa sala ahont estava el señó Go-
vernadó, s' estora de s' estorinat estava
un poch alta; y com no heu avisá es
vestit, se travá; y pegá amb sos morros
fins en terra. Apenes hagueren vist aque-
lla acció els qui venian derrera, quant
un à un tots pegaren de morros.

Es Governadó se diu que feu provisió
de riayes per tot l' any.

*
**

Una atlota foravilera se va llogá per
criada à una casa de Ciutat ahont hey
havia sa señora qu' era molt cridado-
ra. Com aquella foravilera no tenia es
gust molt fi, y per altre banda havia de
está à sa cuyna, sa señora li tenia ma-
nat qu' antes de trèure sa sopa à sa tau-
la li dugués es bròu à tastá per veure si
estava bé de gust. Un día se presentá à
sa señora amb un cuyeròt plé de bròu
quant aquesta estava mudada per rebre
no sé quina visita. Fos qu' estás ret-
girada sa pobre criada, fos que no 'n sa-
bés més, lo cèrt es, que tot es bròu li
tirá demunt sa ròba.

Aquella señora que tenia tant de mal
gèni, se posá à reñarlè d' un mòdo es-
pantós, pero aquella foravilera amb una
candidès propia d' aquesta gent, digué:

—¡Vol que li diga, señora, que no té
rahó!

—¡¡Nó!! ¿y perque?

—Perque si es vé que jo li he escam-
pat es bròu demunt, es bròu es de vosté
y no 's méu; y jo sempre he sentit dí,
que totes ses coses cridan son amo. ¡Je-

sus! ¡el seño Vicari sap que no 'm va fé un sermó ho sobre axò!

—¡Ah! ja 'u veitx (va dí sa señoira amb un to satírich y ecsallat) jo he cri-dat es bròu ¿no 's veritat?

Aqui sa criada per acabá de compòndre es cuadro, respongué:

—¡Ja 's de rahó!

*
**

Un llauradó molt groillé y poch ma-nós prengué ses viñes d' un seño per llaurarlès no sé per quin prèu; pero amb sa condició que les havia de posá bé. Ell contestá que les posaria lo milló que sabia y añaí:

—Les posaré com si fossen méues.

Aná a llaurá ses viñes, y heu posá lo mes brut que vos pugueu fé contes, en tant, qu' es seño el citá a verbal p' els perjudicis que li havia donats.

Es llauradó se presentá en es verbal mes fresch qu' una cama-rotja, y digué: qu' havia posades ses viñes lo milló que sabia, y que si creyan lo contrari, que anassen a mirá ses séues. Efectivament hey anareu; y estaren molt més malament que ses des seño. Es llauradó goñá es verbal y deya:

—Un' altre vegada mirau amb qui vos posau, puis ningú pòt dá lo que no té.

Y tenia rahó. (Historich.)

*
**

Se conta qu' un pagés d' aquells que tenen es ventre elástich, s' en va havé d' aná a Ciutat no sé per quines feynes. Sa séua dòna li doná dues sobrassades perque les regalás a una amiga séua que havían estades plegades alguns anys al Hospitalet per dides.

Arribá es pagés a sa porta de Ciutat y sense fe cap cerimonia amb ses sobrassades demunt es bras s' en entrava per endins.

Es dependents de sa porta el cridaren y digueren:

—Germá: no podeu entrá aquestes sobrassades sense pagá es dret.

—¡Ja hey añám errats! (va dí ell).

—No som bromes.

—¿Que voleu posá de messions que les entraré sense pagá dret?

—Una pesseta.

—Ja 's está fet.

Aquells dependents se posaren a mirarló a veure que faría; y ell se tregué un cantell de pa negre com un gipó, y un trinxe tot com una faus, y asseguent-sé demunt sa barandilla d' es vall, amb un instant, a pa y sobrassades, los doná vel. *Axi los ensabonan.*

*
**

Un seño doná una moneda a un frare, y aquest agrahit li contestá:

—Mil gracias, seño, acabau de trèure un' ánima del Purgatori.

Va aná es seño donant més monedes y a cada una es frare li repetía lo mateix.

—Estau cèrt de que totes aquestes ánimes han sortit ja del Purgatori (digué es seño.)

—Segú; a n' el Cèl son totes.

—Ydò, ara, tornaumè es doblés que del Cèl ja no les enjagarán.

Y amb una grapada los hi prengué tots.

*
**

Embargaren a un pobre missé sense plets, y un d' ets escrivents va dí:

—En aquesta casa no hey ha res, ¿com devía tení tants poch esfectes el seño missé?

—¿Com havia de tení efectes si no tenía causes? (contestá un segon.)

EPIGRAMES.

¿Que va bé, na Bèt María?

(Axò es metge ho preguntá Al séu marit, quant venía Per son entèrro avisá.)

—Rès té, de lo qu' ha tengut.

—¿No 'us vaitx dí qu' es curaría?

—Si. Un pòch de pols que tenía 'Vuy dematí l' ha perdut.

Sa sògra d' En Pèp Palat,
Dòna sa més mal sofrida,
D' un panxó de carn rostida
Va saltá a l' Eternidat.
Quant son gènre hagué pagat
Els gastos des funeral,
Deya amb un plant sens igual:
—¡Qu' estich de desconsolat!

Un soldat molt pretendent
De parlá bé brevetjava.
Y d' assistent sempre estava
Amb *curas* de retgiment.
Un día fonch enjagat,
Y digué a un amich séu:
—¡Ja no tench *cura*, amich méu!!
—¿Es metge creus? ¡¡*Insensat!!*

Un *patan* se passetjava
Amb son amo y un Prió,
Y amb gran veneració
L' amo de *Pare* el tractava.
—Dich vè com m' he de morí
(Digué 's *patan*) que fins are,
Aquest que vos li deys *pare*
Pensava qu' era fadrí.

MESTRE GRINOS.

CRIDA.

Aquells pagesos y ciutadans y tota casta de gent qu' haja d' aná a Barcelona y en essé allá vulga comprarsé un capell ó una gorra ó un barret ó qualsevòl cosa de dú a n' es cap, que vaja a la Rambla de Canaletas, cantonada des carré de Tallers, y allá hey trobará sa tenda de Don Miguel Palau, ahont s' en hi vénen de bòn y de tota casta.

PORROS-FUYES.

SOLUCIONS A LO DES NÚMERO PASSAT.

GEROGLIFICH.—*Per puntós cap com jó.*
SEMBLANSES.—1. *En que son verds.*
2. *En que tenen piñel.*
3. *Amò so color.*
4. *En que n' hi ha de piñol agre.*
XARADA.....—*Ca-di-ra.*
CAVILACIÓ.....—*Bissallach.*
FUGA.....—*Si conegúes el malvat*
De les virtuts l' esclèncta
Per pura conteniència
Se faria un homo honrat.
ENDEVINAYA.—*Un escopidó.*

GEROGLIFICH.

× × DIT × DIT NIT
ECSEMÉ.

SEMBLANSES.

1. ¿En que s' assembla una parra a un bòu?
  2. ¿Y sa primavera a un pa estantís?
  3. ¿Y una campana a una mòla de molí?
  4. ¿Y es ceps de viña a ses families de Felanitx?
- MESTRE GRINOS.

TRIANGUL DE PARAULES.

Omplí aquests pichs amb lletres que lletgides diagonalment y de través, digan: sa 1.ª retxa, un llinatge mallorquí; sa 2.ª, lo qu' hey ha Palacio; sa 3.ª lo que fas a un tròs de sobrassada; sa 4.ª, lo que jó me don; y sa 5.ª, una lletra.
ECSEMÉ.

XARADA

Ma *primera* es una lletra
De s' idioma castellá;
Sa *segona* es un bòn arbre
Que per moltes parts hey ha;
Ma *tercera* es una nòta
Que diu que bé saps cantá;
Y es *tot* es un nin hermós
Qu' a vegades sòl matá.

UN CABALLERO ANDANTE.

CAVILACIÓ.

SEN GALTA

Compòndre amb aquestes lletres un llinatge.
ELL.

FUGA DE VOCALS.

.n J..n m.tls d' h.st.s m'.nv..
Y j. b. l.s v.y tr.ct.
i.ll n. h.. v.l p.r s'.l.gr..
Q.' n t. q..nt s'.n h.n d'.n!

ENDEVINAYA.

No som cap arbre y tench-fuya,
Fas fruyt y no estich sembrat,
Y som tan poch delicat
Qu' es ca-méua ahontsevuya.

MESTRE GRINOS.

(*Ses solucions dissapte qui vé si som vius.*)

5 JUNIOL DE 1884

Estampa d' En Pere J. Gelabert.